

BORLÄNGE

Sammanställning av synpunkter

inför begäran om planeringsbesked för Hesse 19:2 och 19:4 (Tunets skola) inom
Romme, Borlänge kommun

Ärendesinformation

Ärende Begäran om planeringsbesked för Hesse 19:2 och 19:4		Handling Sammanställning av synpunkter	
Förvaltning Samhällsbyggnad	Verksamhet Miljö-, Plan- och bygg	Beslutsinstans Kommunstyrelsen	
Uppdrag 2023-11-28			Diarienummer 2023/1846

Innehållsförteckning

Inledning	6
Inkomna synpunkter	7
Sammanfattning av inkomna yttranden.....	7
Synpunkter och kommentarer	8
Falun-Borlänge-regionen 2024-05-22	8
Falu kommun 2024-05-26	8
Lantmäteriet 2024-05-28	8
Region Dalarna 2024-06-05	8
Privatperson 1 2024-06-03	8
Privatperson 2 2024-06-05	9
Privatperson 3 2024-06-07	9
Privatperson 4 2024-06-09	11
Privatperson 5 2024-06-10	12
Privatperson 6 2024-06-10	16
Stora Tuna IK 2024-06-10	16
Stora Tuna Gymnastikförening 2024-06-10	17

Inledning

Om ett planeringsbesked begärs innan plansamrådet behöver kommunen ge myndigheter och andra berörda tillfälle att lämna synpunkter. I kommunens begäran om planeringsbesked ska de synpunkter som kommer in redovisas tillsammans med kommunens kommentarer utifrån synpunkterna.

Borlänge kommun har gett möjlighet att lämna synpunkter på underlaget för begäran om planeringsbesked för skola inom Romme under tiden 20 maj-10 juni 2024. Underlaget daterat 2024-05-13 skickades till

- Lantmäteriet
- Falu kommun
- Sätters kommun
- Region Dalarna
- Försvarsmakten
- Trafikverket
- Falun-Borlänge-regionen (FBR)
- Räddningstjänsten
- Dala Airport AB (Dalaflyget)
- Stora Tuna Gymnastikförening (STGF)

Eftersom kommunen avser att handlägga detaljplanen med utökat förfarande, ska kommunen kungöra underlaget till begäran om planeringsbesked. Underlaget för synpunkter anslags på kommunens digitala anslagstavla den 2024-05-17 samt informeras genom kungörelse i ortstidning den 2024-05-17. Underlaget har under tiden för synpunkter funnits tillgängligt på kommunens hemsida och på Palladium, Sveagatan 21.

Totalt inkom 13 skriftliga yttranden varav ett efter remisstidens sista dag. Sammanställningen innehåller de skriftliga synpunkter som har kommit in samt kommunens kommentarer med anledning av synpunkterna. Alla inkomna yttranden finns tillgängliga i sin helhet hos Borlänge kommun. Inga namn eller övriga personuppgifter redovisas, i enlighet med dataskyddsförordningen (GDPR).

Inkomna synpunkter

Sammanfattning av inkomna yttranden

Följande yttranden har inkommit med anledning av underlaget för begäran om planeringsbesked.

Inkomna yttranden	Datum	Anmärkning
Falun-Borlänge-regionen	2024-05-22	Ingen erinran
Falu kommun	2024-05-26	Ingen erinran
Lantmäteriet	2024-05-28	Ingen erinran
Region Dalarna	2024-06-05	Ingen erinran
Privatperson 1	2024-06-03	Synpunkter
Privatperson 2	2024-06-05	Synpunkter
Privatperson 3	2024-06-07	Synpunkter
Privatperson 4	2024-06-09	Synpunkter
Privatperson 5	2024-06-10	Synpunkter
Privatperson 6	2024-06-10	Synpunkter
Stora Tuna IK	2024-06-10	Synpunkter
Stora Tuna Gymnastikförening	2024-06-10	Synpunkter
Dala Airport / Dalaflyget	2024-08-22	Synpunkter

Synpunkter och kommentarer

Synpunkter i inkomna yttranden och kommunens kommentarer redovisas nedan.

Falun-Borlänge-regionen 2024-05-22

Tack för möjligheten att medverka som remissinstans. Vi har inga synpunkter på underlaget.

Kommunens kommentar: Ställningstagandet noteras.

Falu kommun 2024-05-26

Falu kommun avstår att yttra sig över handlingarna i rubricerat ärende. Detta innebär inte att Falu kommun tagit ställning i sakfrågan eller till handlingarna i övrigt.

Kommunens kommentar: Ställningstagandet noteras.

Lantmäteriet 2024-05-28

Lantmäterimyndigheten har ingen lagstadgad skyldighet att granska den aktuella typen av remiss och Lantmäteriet avstår därför från att lämna några synpunkter.

Kommunens kommentar: Ställningstagandet noteras.

Region Dalarna 2024-06-05

Region Dalarna avser inte att besvara begäran om planeringsbesked för grundskola inom Romme - Borlänge kommun.

Kommunens kommentar: Ställningstagandet noteras.

Privatperson 1 2024-06-03

Till att börja med vill vi säga att det är ett väldigt bra underlag. Dock har vi några kompletteringar.

1. Rapporten för WSP:s utredning om risken för tredje man bör bifogas underlaget.
2. Det bör kompletteras med information om att 95% av start och landning vid Dala Airport sker söderifrån, enligt information från Trafikverket. Det medför att både risken för tredje man och bullerkurvor minskar radikalt.
3. Kommunen har utrett flera platser för byggnation av skola inom Romme. Bland annat Kyrkskolan och Buskåker 3:34. Det skulle dock innebära att stor del av eleverna på Tunets skola skulle behöva korsa både Smedjebacksvägen och järnvägen för att ta sig till skolan. Idag ligger skolan mitt i byn och de flesta av barnen kan gå och cykla inom bostadsområden för att ta sig fram. Risken för att barnen korsar både järnväg och väg bör jämföras med risken för tredje man som utretts kring flygplatsen.

Kommunens kommentar: Den tidigare riskutredningen daterad 2021-04-07 läggs till i kommunens begäran. Kommunen bedömer dock att riskutredningen behöver göras om, det framgår av underlagt för begäran. I en ny riskutredning behöver man ta ställning till om riskutbredningen i

riktning mot nordväst kan antas minska utifrån de faktiska flygrörelserna. Det är också av vikt att riskutredningen tydligt förklarar skillnaden mellan riksintressetrafikens påverkan och den totala flygtrafikens påverkan. Borlänge flygplats är riksintresse utifrån kriteriet reservflygplats, och riskutbredningen bör återge enbart dessa rörelser när det gäller riksintressets påverkan på omgivningen. Även påverkan från flygtrafik utifrån beredskapshänseende bör förtydligas. Uppdelningen syftar till att förtydliga de olika bevakningsområdena och låta respektive huvudman bevaka sitt ansvarsområde.

I underlaget för begäran har kommunen under rubriken "Riksintresse för kommunikationer" beskrivit omständigheter som talar för att flygtrafiken i huvudsak lyfter mot och landar från sydost.

Begäran om planeringsbesked är avgränsat till att klargöra planeringsförutsättningarna på den aktuella platsen. Bakgrunden till begäran är att kommunen finner att denna plats är den bäst lämpade, vilket har förtydligats i begäran till Länsstyrelsen. När Länsstyrelsen sedan lämnar sitt besked om planeringsförutsättningarna på platsen avser kommunen fortsätta planläggning av skola utifrån de givna förutsättningarna. Trafiksäkerhet och närhet till bostadsområden är centrala frågor i lokalisering av skolan.

Privatperson 2 2024-06-05

Jag anser att man i begäran om planeringsbeskedet, även bör ta med i planeringen att förskola för barn 1-5 år ska få plats i nya Tunet skola.

Rommeområdet är ett attraktivt område att bo i. Det bor många barn i olika åldrar i Rommeområdet. Eftersom den befintliga förskolan är begränsad i sina utrymmen, får inte alla barn som så önskar plats i förskolan i Romme. En ny förskola, i bättre anpassade lokaler i nya Tunets skola, skulle innebära att flera barn kan gå i en förskola närmre hemmet.

Det är dessutom viktigt för både miljön och familjer att lämningar och hämtningar behöver ske på så få ställen som möjligt. Det är vettigt kunna lämna och hämta sina barn vid en plats, dvs nya Tunets skola, istället för att pga platsbrist i nuvarande Tunet förskola, får lov att skjutsa småsyskon till en förskola på annan plats i Borlänge kommun.

Kommunens kommentar: I begäran till Länsstyrelsen justeras texten så att även förskola utgör del av syftet med begäran. Planläggning innebär att användningen möjliggörs, men ett verkställande av verksamheten behöver initieras av ett separat beslut.

Privatperson 3 2024-06-07

Har ni tittat på och undersökt underlag och hur Härryda kommun gått tillväga för sitt godkännande avseende den handels-, kontors- och verksamhetsetablering som påbörjats i nära anslutning till Landvetter flygplats, Airport City området? Flygplatsen omfattas av riksintresse och har dessutom en stor folkgenomströmning- fem miljoner resenärer och besökande per år. Något som också borde upptas i ert underlag och visar på att det är möjligt med nybyggnationer nära flygplatser.

Dessutom bör kommunen understryka den enorma fördel med att bygga en ny skola på samma plats där Tunets skola finns idag, avseende den redan etablerade infrastrukturen såsom vatten, avlopp, el, fiber etc. även om justeringar kan komma att krävas.

Synpunkter lämnas också på det förslag om att ta fotbollsplaner i anspråk för skolgård och förskolegård så att bostäder kan byggas där skolan står idag när ny skola är färdig längre upp mot fotbollsplanerna. Detta med hänsyn till Stora Tuna IK:s fotbollsförening som har en stark etablering på Tunets IP och genererar stor aktivitet för barn och unga bosatta i och runt om i Romme.

Vi förstår fördelen med att bygga en ny skola nära den gamla för att slippa evakueringen, men vi är emot att de gröna ytorna tas i anspråk tillsviare. Har ni undersökt möjligheten att ha en tillfällig skola på marken mellan Smedjebacksvägen och fotbollsplanerna under tiden som skolan byggs på samma ställe? Alternativt att så länge fotbollsplaner finns att tillgå till föreningen borde en tillfällig skola kunna byggas upp på den närmsta fotbollsplanen för att sedan monteras ner. Det känns oerhört tråkigt att kommunen avser att minska de gröna ytorna på Tunet som ju är en viktig del i Rommeområdet.

Sen har vi också synpunkter på att byggnationen av förskola knappt anges i underlaget. Detta är minst lika viktigt som grundskolan. Hur ser planerna ut för en ny sådan med ordentliga utrymmen? Istället för modulen med tillfälliga baracker som inte alls erbjuder en trevlig och kreativ inomhusmiljö. Dessutom är innergården under all kritik, den är alldeles för liten och blir som en kokplatta varma dagar.

Som boende i Romme vill vi kunna erbjuda en fin och trivsamt skola samt förskolor till våra barn och unga med närhet till den skog och gröna miljö som området faktiskt har att erbjuda! Det ökar områdets attraktivitet och konkurrenskraft som i sin tur gynnar utvecklingen i glesbygden!

Tacksam för återkoppling och information om hur våra synpunkter omhändertas i underlaget innan det skickas till Länsstyrelsen!

Kommunens kommentar: En jämförelse mot planuppdraget för Airport City i Härryda kommun har gjorts utifrån synpunkten. I planuppdraget för Airport City som är under framtagande är det flygplatsägaren som tagit initiativ till exploateringen och planområdet ligger vid sidan av rullbanan, inte i rullbanans förlängning. Planområdet omfattar del av riksintresseområdet. Den tänkta markanvändningen inom Airport City är främst logistikområde.

Begäran kompletteras med motivering " Det är också önskvärt att så långt möjligt nyttja befintlig infrastruktur och mark som sedan tidigare är i anspråkstagen för bebyggelse."

I underlaget till begäran har förtydligats att förslaget baseras på tidigare planarbete. Om Länsstyrelsens planeringsbesked medger aktuell planläggning av denna plats kan planförslaget ytterligare anpassas till förutsättningarna på platsen om planeringsbeskedet medger det. Förslaget kan då även anpassas till föreningslivets förutsättningar att fortsatt bedriva sin verksamhet på platsen.

I begäran till Länsstyrelsen justeras texten så att även förskola utgör del av syftet med begäran. Planläggning innebär att användningen möjliggörs, men ett verkställande av verksamheten behöver initieras av ett separat beslut.

Återkoppling har getts direkt till den som lämnade synpunkten, innan begäran lämnas till Länsstyrelsen.

Privatperson 4 2024-06-09

Härmed översänds kompletteringar gällande remiss Begäran om planeringsbesked för grundskola inom Romme.

Ett av huvudincitamenten att bosätta sig i Romme som barnfamilj är närheten till skola, förskola i hela åldersspannet, kollektivtrafiken (som är väl fungerade tack vare Dala Airport) samt närheten till skog med elljusspår och idrottsplatsen som används sommar som vinter. På fastighet Hesse 4:33 finns en väl fungerande förskoleverksamhet för barnkullar 1-3 år. "Lilla förskolan" är mycket populär med inspirerande, välanpassade lekytor för den åldersgruppen. Behovet av ny förskolelokal för 4-5-åringar i området är därför stort nu när bygglovutgåvan går ut nästa år. Att behålla den samlade kedjan av förskola och skola inom gångavstånd från större delen av bebyggelsen i Romme är helt klart viktig för att behålla området attraktivt för fler barnfamiljer och bör därför ingå i en framtida detaljplan.

I underlag 11. Beslut om planbesked för Tunets skola framgår det att kommunen 2018 avsåg att upprätta detaljplan med syfte att möjliggöra byggnation av lokaler för grundskola och förskola på fastigheterna Hesse 19:2 och 19:4. Ordet "Förskola" saknas i Begäran om planeringsbesked för grundskola inom Romme och bör därför läggas till i följande stycken (ändringar markerade med fetstil och understrykning):

- I rubriken "Begäran om planeringsbesked för grundskola och förskola inom Romme"
- Avsikt med begäran (sidan 1, stycke 1). " I enlighet med 5 kap. 10 f § PBL avser Borlänge kommun att begära ett planeringsbesked gällande planläggning för skola och förskola inom fastigheterna Hesse 19:2 och del av Hesse 19:4 inom Romme i Borlänge kommun."
- Kommunens bedömning (sidan 20 , stycke 1 och 2). "Utifrån en hushållning av marken i enlighet med Plan och Bygglagen 2 kap 2§ och Miljöbalken 3 kap 1§ är kommunens bedömning att behovet av skola och förskola inom Romme i första hand ska tillgodoses genom att pröva marken vid befintlig skola.
I enlighet med 5 kap. 10 f § PBL begär Borlänge kommun ett planeringsbesked gällande planläggning för skola och förskola inom fastigheterna Hesse 19:2 och del av Hesse 19:4 inom Romme i Borlänge kommun."

Vidare bör rapporten gällande risk för tredje man som togs fram av WSP 2021-04-07 och som omnämns på sidan 2 ingå i bifogade underlag till Länsstyrelsen.

Kommunens kommentar: I begäran till Länsstyrelsen justeras texten så att även förskola utgör del av syftet med begäran. Planläggning innebär att användningen möjliggörs, men ett verkställande av verksamheten behöver initieras av ett separat beslut.

Den tidigare riskutredningen daterad 2021-04-07 läggs till i kommunens begäran. Kommunen bedömer dock att riskutredningen behöver göras om, det framgår av underlag för begäran.

Privatperson 5 2024-06-10

HANTERING AV RIKSINTRESSET

Kommunstyrelsen i Borlänge beslöt i april 2023 att en fördjupad analys av bl.a. rapporten Riksintresseprecisering för Borlänge flygplats skulle ske. Hittills finns ingen sådan känd analys. Det närmaste man kan finna i kommunens redovisning är: "Vid Borlänge flygplats är det enbart funktionen som alternativflygplats som är av riksintresse, och bedömning om riksintresse bör göras med den funktionen i beaktning." sid 13 i detta underlag för synpunkter. Bedömningen inte enbart "bör" göras utan "måste" göras utifrån det utpekande som har skett av flygplatsen. Något annat riksintresse finns inte.

Redan när Trafikverkets rapport skulle ges ut var det klarlagt att Borlänge flygplats var utpekad som alternativflygplats i förteckningen över riksintresseanspråk 2022. Trots detta anges i rapporten att flygplatsen är utpekad som "grundläggande tillgänglighet", vilket skulle innebära att det finns möjlighet att "nä stora delar av landet" från flygplatsen enligt sektorsbeskrivningen av de olika alternativen för riksintressen. Till Borlänge går det inte att köpa en biljett från någon annan plats i världen.

Egentligen räcker det att konstatera att rapporten därmed inte är tillämplig på flygplatsen eftersom den är utpekad enbart som alternativflygplats. Rapporten är felaktig och ska lämnas utan åtgärd och ska inte användas av kommunen när det gäller riksintresset. En fördjupad analys skulle snabbt ha kommit till detta resultat, vilket hade kunnat spara tid och pengar.

Det kan dock finnas anledning att ändå bemöta en del skrivningar i rapporten för klarhets vinning.

RIKSINTRESSETS OMFATTNING

Borlänge flygplats är alltså per definition utpekad som riksintresse enbart när den är en alternativflygplats. Därmed är den också per definition ett riksintresse för området vid Tunets skola enbart vid inflygningar och landningar till bana 14 vid användning som alternativflygplats. Vid alla andra tillfällen är den en vanlig flygplats (ca 220 stycken i Sverige) som inte är berörd av lagrummet ovan.

Det saknas statistik över hur många gånger Borlänge har använts som alternativflygplats, vilket är anmärkningsvärt eftersom det är själva riksintresset. Sannolikt rör det sig om någon enstaka gång per 10-årsperiod. Inflygningar till bana 14 vid dessa tillfällen, vilket alltså är det som berör området runt Tunets skola, är ytterst osannolika vid dessa tillfällen. Troligen har det aldrig hänt sedan utpekandet som alternativflygplats skedde.

Markanspråket ska följa "enligt gällande schablon" i rapporten.

- En schablon (synonym t.ex. slentrian) kan omöjligt utgöra underlag för författningenliga beslut.
- Det saknas hänvisning till eventuellt författningsstöd.

- Det anges inte om schablonen grundas på gällande flygsäkerhetsbestämmelser eller andra lagar/förordningar.
- Det finns ingen schablon som visas som gällande.
- Det saknas källor till hur storleken har bedömts.
- Det saknas information om vilka regler som gäller inom anspråket och vilka undantag som i så fall skulle kunna omfattas.
- Det saknas information om varför den definition som angetts av den myndighet som tidigare var ansvarig för luftfartens riksintressen, Luftfartsstyrelsen, inte fortfarande används.
- Det anges inte när ändringen skulle ha genomförts från den myndighet som var ansvarig för flygsäkerheten, som inte är fallet med Trafikverket.

Luftfartsstyrelsens definition: "Riksintresseområdet för en flygplats utgörs av mark som direkt används, eller kan komma att användas, för luftfartens behov."

Det har inte framförts något behov att utöka luftfartens behov mot nordväst från flygplatsen.

Ett beslut som kan påverka markanvändningen för byggnader under lång tid (troligen ca 50 år) får inte grundas på en schablon helt utan relevanta och aktuella föreskrifter.

ÖVRIGA DETALJER OM RIKSINTRESSET

Några andra exempel på brister, otydligheter eller fel i Trafikverkets rapport och/eller kommunens redovisning:

Funktionsbeskrivning saknas för Borlänge som alternativflygplats.

Prognos saknas för antalet rörelser vid Borlänge som alternativflygplats. Övriga rörelser ingår inte i riksintresset och ännu mindre antalet passagerare.

Det saknas krav på vad en alternativflygplats ska uppfylla för att vara användbar.

Vid minst två tillfällen under 2023 när Arlanda inte har kunnat användas har Borlänge inte varit tillgängligt som alternativflygplats. Flygplanen har istället flugit till Göteborg, Oslo, Åbo, Ronneby och Nyköping.

Det saknas hänvisning till CS-ADR-DSN i rapporten som reglerar utformningen av flygplatser inom EU. Detta är de gällande flygsäkerhetsreglerna och gäller oavsett om flygplatsen är av riksintresse eller inte. De innehåller inget som kan ge restriktioner för området runt Tunets skola om ett utbyte sker till likvärdiga byggnader.

Det anges inte vilka flygoperativa regler som finns och som flygbolag och piloter behöver ta hänsyn till vid bedömning av alternativflygplatser. Troligen väger ingen in ett utpekande från Trafikverket vid ett sånt tillfälle.

Det saknas jämförelse mellan utpekandet av område av betydelse för Försvarsmakten och utpekandet som alternativflygplats. Tunets skola byggdes när flygplatsen var militär och det framgår ingenstans i försvarets bedömning att något hinder har funnits eller finns vid Tunets skola.

Miljöbalken reglerar inte skyddet för tredje man vid riksintressen utan skyddar istället riksintresset från tredje man som påtagligt kan försvåra utnyttjandet av anläggningen. Luftfartslag, EU 2018/1139 och EU 139/2014 är istället tillämpliga för skyddet. Tredje man nämns inte ens i förarbetena till Miljöbalken för något trafikslag.

Det saknas hänvisning till relevanta citat från Transportsystemet i samhällsplaneringen i underlaget som blir aktuella om riksintresset bedöms viktigare än medborgarnas intressen och alternativ lokalisering av skola blir aktuell, t.ex.: "Särskilt bör åtgärder som syftar till att förbättra barns trafiksäkerhet prioriteras.", "Beaktas barns behov i trafiken - barnkonsekvensanalys integrerad i planeringen?"

Som exempel på en bagatell nämns i rapporten att snabbmatsrestauranger ska etableras med försiktighet inom 8 kilometers radie från flygplatsen, utan någon källhänvisning. På många flygplatser finns en sådan på flygplatsen.

Den rapport om PSZ som bifogas handlingarna avser ett icke-EU land och ska användas vid flygplatser då minst 18 000 kommersiella rörelser per år förekommer. Detta är inte tillämpligt i Borlänge, men det är ändå intressant att konstatera att markanvändningen beräknas efter en triangel med ett spetsigt slut i inflygningsriktningen.

Det anges inte att ett riksintresse kan tas bort med ett enkelt beslut av myndigheten om t.ex. anläggningen knappt används som riksintresse. Flera riksvägar i Dalarna har på senare år tagits bort som riksintressen.

SAMMANFATTNING

Sammanfattningsvis kommer det inte att påtagligt försvåra utnyttjandet av riksintresset om Tunets skola ersätts av en likvärdig ny skola. Samtliga kända befintliga föreskrifter är tillgodosedda som alternativflygplats. Eventuellt kommer området runt Tunets skola aldrig bli berört av riksintresseutpekandet.

Kommunens kommentar: Den begäran om planeringsbesked som kommunen avser att ställa till Länsstyrelsen följer av kommunstyrelsens beslut i april 2023, kommunens analys finns i underlaget för begäran.

Underlaget för begäran om planeringsbesked har kompletterats med uppgiften att kriteriet för utpekande enligt preciseringen inte heller stämde med Trafikverkets förteckning över riksintressen vid tidpunkten för beslut om preciseringen. Trafikverket gör i "Funktionsbeskrivningar för trafikslagets anläggningar" dock ingen skillnad mellan flygplatser utpekade utifrån olika kriterier när det gäller "Påtaglig skada", utan samma försiktighet ska iakttas oavsett kriterium. Kommunen anser att påtaglig skada enligt Trafikverkets funktionsbeskrivning bör omprövas så att det görs skillnad på vad som utgör påtaglig skada beroende på ifrån vilket kriterium flygplatsen har pekats ut.

Flygplatsen saknar dokumentation över flygplan som omdirigerats från Arlanda till Borlänge flygplats. Under 2024 har minst ett flygplan omdirigerats från Arlanda till Borlänge, den 2024-01-02. I det aktuella fallet var orsaken väderförhållanden.

I dokumentet Sektorsbeskrivning står att "Vägverket, Banverket, Sjöfartsverket och Luftfartsverket beslutade tillsammans med Boverket 1999 om gemensamma och övergripande kriterier för utpekande av anspråk på riksintresse." Det första kriteriet är att "Mark- och vattenområden för såväl befintliga, planerade, som för vissa framtida kommunikationsanläggningar kan pekas ut som riksintresse." I underlaget för begäran förtydligas att schablonen saknar motivering och att preciseringen inte kan anses utgöra det stöd till kommunens planläggning, med avseende på förhållningssätt till riksintresseanspråket, som det har till syfte att vara.

I förteckning över riksintresseanspråk anges funktionsbeskrivning för varje anläggning som pekas ut. I dokumentet "Funktionsbeskrivningar för trafikslagets anläggningar" anges att "Trafikverket pekar ut ett antal alternativ flygplatser utifrån flygsäkerhet. Det ska vara möjligt att landa på en alternativ flygplats vid särskilt händelse. En stängning kan exempelvis ske till följd av en olyckshändelse eller att viktiga stödfunktioner är ur funktion". Kommunen håller med den som lämnat yttrandet om att preciseringen saknar viss motivering och relevant statistik.

Flygplatsens utformning regleras genom det gemensamma europeiska regelverket EU 139/2014 med dess bilagor där certifieringsdelarna CS-ADR-DSN ingår, och där Transportstyrelsen utgör kontrollmyndighet. Regelverket syftar till att säkerställa flygsäkerheten och ska tillämpas av flygplatsägaren. Kommunens preliminära bedömning är att föreslagen lokalisering av skolan inte hindras av regelverket sett till flygets säkerhet, såvida bebyggelsens höjd begränsas så den inte riskerar att utgöra flyghinder, och markanvändningen inte riskerar att störa flygets radiokommunikation. Kommunen föreslår att en ny riskanalys tas fram till underlag för bedömning om platsens lämplighet för föreslagen användning. I en sån analys bedömer sakkunnig vilka regelverk som har relevans för analysen.

I försvarsmaktens utpekande av "Område av betydelse – civila flygplatser" anges att det som främst utgör risk för påtaglig skada på områdena är höga objekt, såsom master och vindkraftverk. Höga objekt är objekt högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse och 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse. Planförslaget bedöms därmed inte påverka det utpekade området negativt.

Kommunen utgår i sitt arbete med planläggning från Plan- och bygglagens 2 kap om allmänna och enskilda intressen. Länsstyrelsen utövar tillsyn över kommunens planläggning, bland annat med avseende på hälsa och säkerhet. Kommunen avser begära planeringsbesked från Länsstyrelsen, bl a med avseende på hälsa och säkerhet.

Begäran om planeringsbesked är avgränsat till att klargöra planeringsförutsättningarna på den aktuella platsen. Bakgrunden till begäran är att kommunen finner att denna plats är den bäst lämpade, vilket har förtydligats i begäran till Länsstyrelsen. När Länsstyrelsen sedan lämnar sitt besked om planeringsförutsättningarna på platsen avser kommunen fortsätta planläggning av skola utifrån de givna förutsättningarna.

Trafiksäkerhet och närhet till bostadsområden är centrala frågor i lokalisering av skolan.

Flygplatsen är av betydelse för Borlänge och kommunens intention är att inte inskränka dess övergripande funktion. Däremot är kommunens avsikt att grundligt utreda om planförslaget kan genomföras utan att riksintresset riskerar att skadas, att annan kommun lider skada eller att risken för människors säkerhet anses oacceptabel.

Privatperson 6 2024-06-10

Hej jag skickar ett Mail för att uttrycka en stark oro över att Tunets skola ligger i en riskzon för att försvinna. Då jag ser att denna skola MÅSTE finnas för närområdes framtidsutveckling. Då den ligger som närmsta skola, För alla mindre byar i närheten & Rommes småhus/villa områden. Där vi ser att boende/befolkning är i stor majoritet i den högre åldern. Detta område står för ett stort generationsskifte kommande åren. Där ett äldre område med en äldre generation ska bytas ut mot yngre barnfamiljer och yngre företagare. Därav vore det katastrofalt att ta bort en av de fundamenten som lockar och gör detta område till ett attraktivt val för t.ex. en barnfamilj.

Detta beslut är mer än bara en skola, det förändrar områdets tillstånd/tillvaro för framtiden. Vore väldigt tråkigt att se detta område vara bakåtsträvande. För när vi är mitt i detta generationsskifte, kommer det krävas så mycket skolor i närområdet som möjligt, för att en föryngring utav området kan ske och vara attraktivt.

Folk som flyttar ut till utkanten av stan är inte intresserade utav att skjutsa och köra barn in till Borlänge pga brist på skolplatser i framtiden. Detta är inte sättet att bygga ett attraktivt område.

Kommunens kommentar: Begäran om planeringsbesked syftar till att klargöra planeringsförutsättningarna på den aktuella platsen. Bakgrunden till begäran är att kommunen finner att denna plats är den bäst lämpade, vilket har förtydligats i begäran till Länsstyrelsen. När Länsstyrelsen sedan lämnar sitt besked om planeringsförutsättningarna på platsen avser kommunen fortsätta planläggning av skola utifrån de givna förutsättningarna.

Stora Tuna IK 2024-06-10

Stora Tuna Ik är en idrottsförening med stark lokal förankring i Romme och närliggande byar. Vi är ca 150 medlemmar som mestadels är aktiva inom ungdomsfotboll, men även har verksamhet i bla basket. Vårt fokus är att det ska vara så lätt och så billigt som möjligt att hålla på med idrott för att så många som möjligt ska ha möjligheten.

Vi är i grunden positiva till att skolan lokaliseras enligt förslaget, men samtidigt oroliga för den påverkan det kan komma att innebära för vår verksamhet. Eftersom vi är en förening med lokal förankring där de flesta utövarna är mycket unga är vi känsliga för att flytta vår verksamhet även under kortare perioder. Vi önskar således att fotbollsplanerna bakom nuvarande skola (mot långsjövägen) inte tas i anspråk varken på lång sikt för skolan eller på kort sikt som etableringsområde under byggtiden. Den ytan vi behöver är motsvarande 2st 11-manna planer för träning och matcher, varav den ena inte långsiktigt bör samnyttjas

som skolgård för att den ska vara spelbar i början av året. Slitaget på den del som ligger närmast fritids gör i dagsläget den delen svår använd fram till mitten av juli.

Vi har även en liten kiosk med el och vatten vid dessa planer som står för en betydande del av vår omsättning och den funktionen behöver finnas kvar.

Föreningen nyttjar även lokaler i simhallen såsom omklädningsrum, toaletter och gymnastiksal, men har även förvaring av utrustning i skyddsrummet. Dessa behov behöver också hanteras både på kort och lång sikt.

Slutligen önskar vi att föreningen tas med som remissinstans i vidare planering och projektering av området.

Kommunens kommentar: I underlaget till begäran har förtydligats att förslaget baseras på tidigare planarbete. Om Länsstyrelsens planeringsbesked medger aktuell planläggning av denna plats kan planförslaget ytterligare anpassas till förutsättningarna på platsen om planeringsbeskedet medger det. Förslaget kan då även anpassas till föreningslivets förutsättningar att fortsatt bedriva sin verksamhet på platsen.

Kommunen noterar att föreningen önskar bli delaktiga vid ett eventuellt kommande detaljplanearbete vid befintliga Tunets skola.

Stora Tuna Gymnastikförening 2024-06-10

STGF har inte funnit anledning att rikta någon kritik mot något av de förhållande som redovisas i den aktuella rapporten.

Tvärtom stödjer STGF till fullo Borlänge kommuns ambition att behålla en skola vid Tunet – endera genom nybyggnad eller renovering och utbyggnad av befintlig skola.

Från STGFs sida vill vi särskilt lyfta fram värdet av att en skola vid Tunet ger skolans elever utmärkta möjligheter till lek, gymnastik och annan idrott, med hänsyn till det som skolan och framförallt skolans omgivning erbjuder.

Kommunens kommentar: Ställningstagandet noteras.

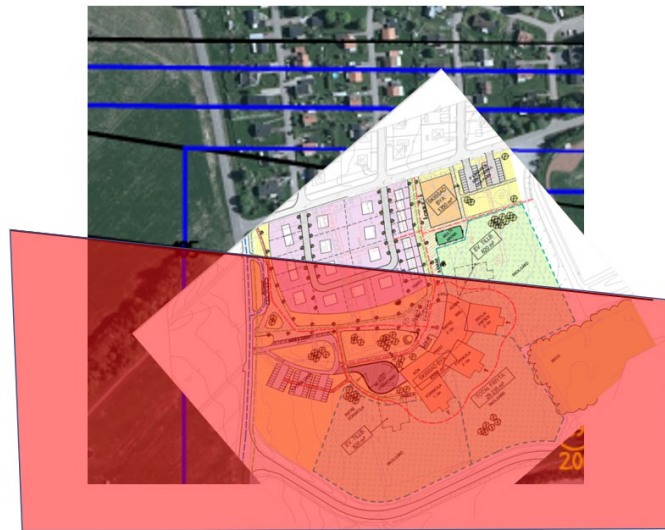
Dala Airport / Dalaflyget 2024-08-22

Flygplatsen har i ett tidigare skede lämnat sina synpunkter på placeringen av ”nya Tunets skola”. Flygplatsens inställning har inte förändrats. Placeringen är mycket olämplig med hänsyn till framförallt till risken för tredje man, i detta fall menas framförallt skoleleverna. Placeringen är även olämplig utifrån bullerhänsyn.

Anledningen till att placeringen av ”nya Tunets skola” är mycket olämplig är att den blir ytterligare inflyttad in i in- och utflygningszonen för startande och landande flygplan. Se nedanstående bilder

Figur 1. Nuvarande placering

Figur 2. Planerad placering

Regelverk för flygplatsen att förhålla sig till är

- ICAO Annex 14
- (EU) EASA (Regulation No 139/2014)
- Transportstyrelsen (Föreskrifter)
- Miljödom

En sammanfattning av dessa regelverk innebär att flygplatsen bl a skall övervaka

- Uppförande av störningskänslig bebyggelse, exempelvis bostäder, inom påverkansområde för buller.
- Uppförande av verksamhet eller bostäder inom flygplatsens markanspråk, risk för "tredje man".
- Uppförande av anläggningar som kan generera elektromagnetiska störningar (EMC) och riskerar att störa radiokommunikation mellan flygplan och ATS och/eller mellan flygplan och markbunden navigerings-/landningsutrustning.
- Uppförande av hinder som byggnader, master etc. som riskerar att tränga igenom flygplatsens nuvarande och framtida hinderytor och därmed menligt påverka flygplatsens operativa verksamhet.

KOMMUNERS OCH REGIONENS INTRESSE

Verka för flygets utveckling och därigenom främja den sociala och ekonomiska utvecklingen i Dalarna genom att ta emot alla aktörer som vill starta och landa till rådande kommersiella villkor. Ändamålet är också att möjliggöra allmännyttiga tjänster vid utnyttjande av flygplatserna såsom exempelvis sjuktransporter, ambulansflyg och flyg vid organdonationer, räddningsinsatser och annan samhällsberedskap för kriser och extraordinära händelser.

STATENS INTRESSE

Flygplatsen skall upprätthålla grundläggande tillgänglighet (sambhallsberedskap) samt alternativflygplats till Arlanda (TRV 2022/15822) vilket innebär att båda banriktningarna måste kunna nyttjas utan begränsningar.

Försvarsmakten har i händelse av kris och väpnad konflikt behov av att nyttja civil infrastruktur. Försvarsbeslutet 2015 med en ändrad inriktning mot ett högre krav på operativ effekt har inneburit att behovet av civil infrastruktur har ökat. Civila flygplatser är en sådan resurs som Försvarsmakten har behov av att nyttja för att lösa det uppdrag som beslutats av riksdag och regering. (FM2022-23088:1 Bilaga 4)

Kommunens kommentar: Begäran om planeringsbesked enligt 5 kap 10 f § PBL syftar till att låta Länsstyrelsen pröva förslaget utifrån ingripandegrunderna med avseende på

- *Riksintressen*
- *mellankommunala frågor*
- *människors hälsa och säkerhet eller risk för olyckor, översvämning eller erosion.*

Länsstyrelsens besked kan ges med villkor, t ex att en ny skola ska uppföras på befintlig plats istället för vid sidan av.

Kommunens bedömning är att flygplatsen är viktig för kommunen och bidrar med tillgänglighet till regionen. Kommunen avser att verka för en markanvändning som både tillgodoser flyget och samhällsutvecklingen i övrigt. Kommunen bedömer att det är svårt att hitta en plats för skolan någon annanstans i Romme, varför man nu begär planeringsbesked för detta område. Jämförelser med exploatering i anslutning till andra riksintresseflygplatser har bifogats i underlaget.

Riksintresseutpekandet är ett anspråk där respektive riksintressemyndighet har till uppgift att förklara riksintressets värden. Det är sedan Länsstyrelsens ansvar att bevaka riksintresset i den kommunala planeringen. I begäran till Länsstyrelsen har kommunen studerat Trafikverkets riksintresseutpekande av Borlänge flygplats och funnit att kriterierna enligt riksintressepreciseringen inte stämmer med det beslut för utpekande som gällde vid samma tidpunkt. Vidare saknas i preciseringen motiv till schablonen för markanspråket, och en vägledning för hur markanspråket ska hanteras. Det saknas också metod för att bedöma risk för tredje man, och det är inte klarlagt att det ingår i riksintresseåtagandet att skydda tredje man. Däremot ingår det i Länsstyrelsens femte ingripandegrund att bevaka människors hälsa och säkerhet eller risk för olyckor, varför kommunen föreslår till Länsstyrelsen att en ny riskanalys ska tas fram.